

מדינת ישראל

משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות

מועד הבחינה: מועד מיוחד, אוגוסט 2020

מספר השאלון: 34282

א ז ר ח ו ת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

בשאלון זה פרק אחד.

(50x2) - 100 נקודות

סה"כ - 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההוראות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד

ב ה צ ל ח ה !

קטע (100 נקודות)

קרא את הקטע שלפניך, וענה על שתיים מן השאלות 1-3.

כל ממשלה צריכה לזכות עם הקמתה בהצבעת אמון של הכנסת.

בעקבות תוצאות מערכת הבחירות שהתקיימה לאחרונה הועלתה האפשרות להקים ממשלת מיעוט. ממשלת מיעוט היא ממשלה אשר מספר חברי הפרלמנט התומכים בה מהווה פחות ממחצית מספר חברי הפרלמנט. 'חוק יסוד: הממשלה' הוא חוק המגדיר את אופן הרכבת הממשלה. החוק מתייחס להקמת ממשלות חדשות ולהפלתן.

אחד מסעיפי החוק המתייחס להקמת הממשלה קובע כי משהורכבה הממשלה, היא תתייצב לפני הכנסת, והממשלה תוכל להתחיל לתפקד רק מרגע שקיבלה את אמון הכנסת. החוק אינו קובע את מספר חברי הכנסת הנדרשים לתמוך בהצעה כל עוד מספר התומכים גדול ממספר המתנגדים. מכאן שכדי להקים ממשלה חדשה מספיקה תמיכה של פחות ממחצית חברי הכנסת, למשל 55 תומכים מול 45 מתנגדים. ממשלה שאין לה תמיכה של לפחות 61 חברי כנסת מכונה ממשלת מיעוט. לעומת זאת, בנוגע להפלת ממשלה נדרשת תמיכה של לפחות 61 חברי כנסת.

אמנם, היו בישראל ממשלות מיעוט, אך אף אחת מהן לא הוקמה בקולות של פחות מ-61 חברי כנסת. חלקן נעשו לממשלות מיעוט כתוצאה מפרישת סיעות, אחרי הקמתן; ואילו הממשלה שהקים שמעון פרס אחרי רצח יצחק רבין, והייתה ממשלת מיעוט מיומה הראשון, עדיין גייסה 62 חברי כנסת שיצביעו בעדה.

חשוב לציין גם שהחוק מקשה על הפלת הממשלה בדרך נוספת. כדי להפיל ממשלה לא מספיק רק להביע "אי-אמון" בממשלה הקיימת, אלא נדרשת הבעת אמון בממשלה חלופית. המנגנון הזה נקרא אי-אמון קונסטרוקטיבי (בונה), והוא נוהג בישראל מאז שנת 2015.

עד לאותה שנה, היו לחברי הכנסת שהתנגדו לממשלה, ורצו להפיל אותה, חיים קלים יותר: מספיק שיצביעו אי אמון כדי להביא לנפילת הממשלה ורק אז היו נפתחים מגעים קואליציוניים להקמת ממשלה חדשה.

(מעובד ע"פ: גלובס, צוות המשרוקית, 22.10.2019 האם אפשר להקים ממשלה גם ללא תמיכת רוב חברי הכנסת?)

ענה על שתיים מן השאלות 1-3. (לכל שאלה 50 נקודות ; סה"כ — 100 נקודות.)
שים לב: בחלק הראשון של כל שאלה (הצגת מושג) עליך לענות **על פי מה שלמדת** ולא על פי הקטע.
בחלק השני של השאלה ענה **על פי הקטע**.

1. הצג את תפקיד הכנסת – כינון ממשלה.
הסבר כיצד תפקיד זה בא לידי ביטוי בקטע.

2. הצג את עקרון הכרעת הרוב.
הסבר כיצד עקרון הכרעת הרוב בא לידי ביטוי בקטע.

3. הצג שני תפקידים של האופוזיציה.
הסבר כיצד אחד התפקידים של האופוזיציה בא לידי ביטוי בקטע.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך